

Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV —

Danes sta se v Ženevi prvič srečala Ronald Reagan in Mihail S. Gorbačov — Dober začetek — Srečanje se bo končalo jutri

ŽENEVA, Švi. — Danes dopoldne sta se prvič srečala predsednik Ronald Reagan in sovjetski voditelj Mihail S. Gorbačov. Reagan je pričakal Gorbačova, državnika sta se rokovala, potem sta imela enourni pogovor med štirimi očmi. Navzoča sta bila poleg Reagana in Gorbačova le prevajalca. Po tem prvem srečanju sta bila videti Reagan in Gorbačov dobro razpoložena, kar daje vtis, da bodo nadaljnji pogovori koristni.

Gorbačov je dejal v kratkem nagovoru na letališču ob svojem prihodu včeraj, da se bo zanimal predvsem za oboroževalno tekmo, pri tem pa seveda o Reaganovem obrambnem načrtu »Vojni zvezd«. Sovjetski viri so vedeli povedati zahodnim novinarjem, da Gorbačov ne bo prišel praznih rok, niso pa navedli nobenih podrobnosti. Reagan poudarja, da je oboroževalna tekma le ena od številnih važnih vprašanj in da se bo zanimal tudi za sovjetsko politiko v Afganistanu, do osnovnih človeških pravic itd. Predsednik bo ponovil željo, ki jo je bil izrazil v svojem televiziranem govoru ameriškega ljudstvu pretekli četrtek, za poglobitev kulturnih in drugih stikov med ZDA in ZSSR.

Predstavniki Bele hiše poudarjajo, da ni mogoče od tega prvega srečanja med Reaganom in Gorbačovom pričakovati kakega bistvenega napredka. Zadovoljni bodo, pravijo, če bo to prvo srečanje vodilo do nadaljnjih in do določenega izboljšanja v odnosih med ZDA in ZSSR.

Srečanje v Ženevi je prvič od leta 1979, da sta se osebno srečala ameriški predsednik in sovjetski voditelj. Sovjetska delegacija v Ženevi je zelo velika in vsebuje vplivne funkcionarje, ki so prvič na razpolago zahodnim novinarjem. V Moskvi, je dejal eden teh novinarjev, bi nikoli ne imel prilike, da bi te funkcionarje intervjuval, tukaj pa mene prosijo, naj jih intervjuvam.

Teroristi, ki so bili ugrabili ladjo Achille Lauro, obsojeni na zaporno kazen — Priznali so, da je bila PLO v ozadju akcije

GENOVA, It. — Včeraj je italijansko sodišče obsodilo 4 palestinske teroriste, ki so bili ugrabili potniško ladjo Achille Lauro, pri tem pa ubili ameriškega potnika, na zaporno kazen. Teroristi so bili obsojeni, ki so imeli orožje in strelivo brez dovoljenja. Vsem teroristom še čaka sojenje zaradi ugrabitve ladje same in umora potnika Leona Klinghofferja. Teroristi so v izjavah priznali svojo krivdo in dejali, da so delali v imenu svojega palestinskega ljudstva.

Tožilec Luigi Carli je rekel, da so orožje in strelivo nabavili člani PLO, ki so blizu Mohammeda Abbasa. Tudi Abbas je bil na egiptovskem letalu, ki so ga ameriški lovci prisilili, da je pristalo na Siciliji. Italijanske oblasti, kasneje pa tudi jugoslovanske, so pa Abbasu omogočili pobeg. Sedaj pa Italijani priznavajo, da so imele ZDA prav od začetka, namreč da je bil Abbas najbrž organizator ugrabitve ladje. Eden od včeraj obsojenih teroristov je celo Abbasov sorodnik.

Kolumbijski vojaki patrolirajo mesto Armero — Plenilce bodo ustrelili — Število žrtev izbruha vulkana presega 25.000

BOGOTA, Kol. — Kolumbijski vojaki so bili poslani v od vulkanskega izbruha uni-

čeno mesto Armero, da bi kljubovali plenilcem. Vojaki imajo povelje, naj streljajo na plenilce. Reševalci še iščejo preživele v ruševinah mesta in so včeraj našli 5 preživelih, med njimi 7-letni deček. Reševalci še vedno slišijo glasove drugih preživelih, a jih ne morejo najti pravočasno. Po najnovejših podatkih, naj bi bilo ubitih v izbruhu vulkana Nevado del Ruiz preteklo sredo najmanj 25.000 ljudi. Vulkan je še aktiven.

Kot kaže, so vulkanologi pravočasno obvestili kolumbijsko vlado, da je postal Nevado del Ruiz nevaren. Vlada pa ni nič storila, niti ni obvestila prebivalce okoliških mest in vasi, naj zapustijo svoje domove. Vulkanologi so celo narisali karto, ki je zelo točno označila kraje, ki bi bili zaradi morebitnega izbruha najbolj prizadeti. Na tej karti je tudi označeno mesto Armero, ki je bilo dobesedno uničeno od 5 metrov visokega vala vode in blata.

Protestanti v Severni Irski ogorčeni nad sporazumom med Irsko in Anglijo — Burna parlamentarna razprava v Londonu

LONDON, V. Br. — Petnajst protestantskih članov angleškega parlamenta, ki zastopajo Severno Irsko, so z ostrimi besedami napadali sporazum o tej sporni provinci, ki sta ga pretekli petek podpisala premierka Margaret Thatcher in predsednik irske vlade Garret FitzGerald. Vodja protestantskih parlamentarcev, duhovnik Ian Paisley, je dejal, da pomeni sporazum »izdajstvo« in »politično prostitucijo«. Rekel je tudi, da nameravajo protestantski parlamentarci iz Severne Irske podati skupno ostavko, s tem pa izsiliti nove volitve v provinci, na katerih pričakujejo ogromen uspeh.

Sporazum med Irsko in Anglijo prvič predvideva »svetovalno« vlogo Irske v zadevah Severne Irske, poudarja pa, da do priključitve Severne Irske Irski republiki ne more priti, ako tega ne želi večino prebivalstva province. V Severni Irski pa imajo protestanti dvotretjinsko večino, protestanti pa skoraj brez izjeme nasprotujejo priključitvi Irski republiki.

— Kratke vesti —

Bejrut, Libanon — Sinoči se je vrnil v to mesto Terry Waite, posebni odposlanec canterburyskega nadškofa, ki skuša igrati posredovalno vlogo pri izpustitvi ameriških talcev, ki jih zadržujejo muslimanski skrajneži. Waite ni hotel govoriti o podrobnostih, dejal pa je, da je optimističen. Med drugim se je Waite srečal tudi s predstavniki ameriškega poslaništva. ZDA podpirajo Waitova prizadevanja.

Miami, Fla. — Orkan Kate se približuje južnofloridski obali. V orkanu, ki je zelo poznen za orkansko »sezono«, ima vetrove, ki pihajo s hitrostjo 110 milj na uro. Danes bo orkan prizadel Kubo, na Floridi in v drugih južnih državah ZDA pa že dežuje.

Atene, Gr. — V tem in drugih grških mestih so bili včeraj obsežni poulični izgredi. Izgredniki so predvsem študenti in anarhisti. Policisti so streljali na demonstrante v Atenah, pri tem pa ubili 15-letnega mladeniča. Notranji minister je podal ostavko, a ga ni hotel sprejeti predsednik vlade Andreas Papandreou.

Pretoria, J. Af. — Južnoafriški policisti so ubili 4 črnske demonstrante v zadnjih dneh.

Gouverner Richard Celeste čestita Franku J. Lauschetu na banketu preteklo nedeljo v SND na St. Clair Ave. Na desni je izdajatelj Cleveland Plain Dealerja Thomas Vail. Daljše poročilo o tej izredni prireditvi bomo objavili v petek. (Slika: James Debevec)

Novi grobovi

Florence E. Bergant

V nedeljo, 17. nov., je v Euclid General bolnišnici na posledicah možganske kapi umrla 59 let stara Florence E. Bergant, rojena Phillips, žena Stefana, mati Sharon A. Beck, Geraldine A. Drotleff (Ind.), Kathleen A. McEllen (La.) in Stefana J., 5-krat stara mati, sestra Stevena in Dorothy Jones (pok.), članica ADZ št. 6. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnege zavoda na Lake Shore Blvd. jutri, v sredo, v cerkev sv. Kristine dop. ob 9.15 in od tam na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo danes, v torek, pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

Margaret Sneller

Umrla je 77 let stara Margaret Sneller, rojena v Clevelandu, živeča zadnjih 5 let na Sherbrooke Dr. v Wickliffu, sestra Stanleyja in Georgea ter že pok. Lawrenca in Johna, teta in prateta, zaposlena pri obratu GE na Tungsten Rd. 44 let, do svoje upokojitve l. 1970, članica Kluba slov. upokojencev na Waterloo Rd. in Woodmen of the World. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnege zavoda na E. 152. St. danes dop. ob 10. na pokopališče Vernih duš.

John Truden

Na svojem domu na 21670 Ivan Ave. je umrl 74 let stari John Truden, rojen v Cerknici, Slovenija, mož Mary, roj. Mahne, oče Marilyn Dietz in Johna, 5-krat stari oče, brat Franka in Mary Branisel (pok.), član St. Clair lovskega kluba, SNPJ št. 126 in Kluba slov. upokojencev v Euclidu. Pogreb je bil iz Želetovega pogrebnege zavoda na E. 152. St. včeraj, v ponedeljek, pokopan je bil na pokopališču Vernih duš. Družina bo hvaležna za darove v pokojnikov spomin Slovenskemu domu za ostarele.

Mary Kesegich Powell

Dne 16. nov. je umrla 81 let stara Mary Kesegich Powell, rojena Benkovich v Zagrebu, (Dalje na str. 4)

Žegnanjski festival—

To nedeljo od 3. do 9. zvečer bo v Baragovi dvorani pri Mariji Vnebovzeti tradicionalni Žegnanjski festival. Pridite!

Prodaja peciva—

Oltarno društvo pri Mariji Vnebovzeti bo imelo prodajo pecivo to soboto in nedeljo. Sobotna prodaja se bo začela ob 11. dop., v nedeljo pa bodo prodajale po vsaki sv. maši in seveda na Žegnanjskem festivalu. Članice bodo vesele tudi za darovano pecivo.

St. Clairski upokojenci—

Seja Kluba upokojencev za St. Clairsko okolico bo ta četrtek, 21. nov., ob 1.30 pop. v prizidku (annex) SND na St. Clair Ave. Izvoljen bo odbor za leto 1986. Na seji bodo na razpolago tudi vstopnice za božično kosilo za članstvo. Kosilo bo v četrtek, 19. decembra, ob 1.30 pop. v spodnji dvorani SND.

Žalostna vest—

Ivanka Turk, Richmond Hts., Ohio je dobila žalostno novico, da ji je umrl brat Franc Miklič, star 47 let, v vasi Brezovi dol pri Ambrusu. Tukaj zapušča sestri Marijo Sušec in Ivanko Turk, v Jugoslaviji pa mater, Marijo Miklič. R.I.P.

Pomoč koroškim študentom—

G. Frank in ga. Ančka Sterle sta darovala izredno velik dar \$1000.00 kot pomoč koroškim slovenskim študentom. V imenu Mohorjeve družbe v Celovcu in tudi v svojem imenu se jima zelo zahvaljuje poverjenica Joži Jakopič!

VREME

Toplo in vetrovno danes. Najvišja temperatura bo okoli 75° F. Oblačno in vetrovno jutri z verjetnostjo dežja. Našo okolico bo zajela hladna fronta. Najvišja temperatura bo okoli 61° F. V četrtek spremenljivo oblačno z najvišjo temperaturo okoli 45° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec - Publisher, English editor
Dr. Rudolf J. Susel - Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Mike and Irma Telich

NAROČNINA:

Združene države:

\$33 na leto; \$18 za 6 mesecev; \$15 za 3 mesece

Kanada:

\$42 na leto; \$27 za 6 mesecev; \$17 za 3 mesece

Dežele izven ZDA in Kanade:

\$45 na leto; za petkovo izdajo \$25

Petkova AD (letna): ZDA: \$18; Kanada: \$22;

Dežele izven ZDA in Kanade: \$25

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$33.00 - year; \$18.00 - 6 mos.; \$15.00 - 3 mos.

Canada:

\$42.00 - year; \$27.00 - 6 mos.; \$17.00 - 3 mos.

Foreign:

\$45.00 per year; \$25 per year Fridays only

Fridays: U.S.: - \$18.00 - year; Canada: \$22.00 - year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home

6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

Published every Tuesday and Friday except the first 2 weeks in July and the week after Christmas.

No. 88 Tuesday, November 19, 1985

Ideologije in ljudje

Verjetno se ni v nobenem narodu tako zaostila svetovno-nazorska razdelitev kot prav v Sloveniji. Očitno se je sprevrgla lestvica vrednot, po kateri cenimo nekega človeka. Ideološka zagrizenost se ni ustavila niti pri družini. Sovraštvo med brati, sinovi in očeti itd. Gotovo bo res, da so to igro do kraja prignali marksisti. S tem so se do kraja pokvarili medčloveškimi odnosi in le tako si je mogoče razlagati blazno sovraštvo med revolucijo in celo še danes.

Na vso to tragično resničnost sem se spomnil ob predstavi dr. Kremžarjeve drame Živi in mrtvi bratje in pa ob polemiki, ki se prav zdaj razvija med našimi brati v Kanadi in Združenih državah. Slovenska emigracija v ZDA in Kanadi je namreč zelo raznolika po svojem izvoru in seveda »prepričanju«.

V prvem valu pred 2. svetovno vojno je najti tako verne ljudi, ki so po Ameriki ustanavljali slovenske fare, kot marksiste in »protifarško« usmerjene rojake, ki so sami sebe radi imenovali »napredne«. Dejstvo je, da so bila med njimi neverjetno ostra nasprotja. Dandanes njihovi sinovi in vnuki ter pravnuki gledajo na vse to kot »ostanek folklorne, ki spada pač k stari domovini«, sami so pa čisto solidni ameriški državljani. Najbolj navdušeni med njimi se še radi udeležijo kake »polka party« ali gredo na izlet v »old country«.

Kmalu po vojni so prišli tja politični begunci, ki so zapustili Slovenijo ob koncu vojne. Za njimi pa so po letu 1955 prihajali ubežniki čez mejo, ki so zaradi političnega ali ekonomskega stanja v Sloveniji zapustili domovino. Zadnji val so pa posamezniki, ki pridejo iz Slovenije na klic sorodnikov ali se poročijo tja. V vsem tem mozaiku rojakov je pač vsakega nekaj: od idealistov in narodnjakov do materialistov in brezbriznežev; od prepričanih demokratov, ki ob uživanju vseh demokratičnih svoboščin trpijo ob pomanjkanju svobode v rojstni domovini oz. domovini njihovih prednikov, do marksistov, ki jim je slovenski narod deveta briga in služijo današnjemu režimu v Sloveniji.

Naši rojaki v severnem delu te naše Amerike so na splošno zelo radodarni do svoje rojstne domovine. Očividno je »kapitalistični sistem« tam bil zmožen ustvariti dobre gospodarske pogoje, ki to omogočajo. Zato se nanje obračajo vse mogoče ustanove v Sloveniji. Tudi sedanji režim v domovini ne mara pustiti ob strani te »zlate jame«. Saj so že med vojno in še bolj po vojni organizirali razne nabirke med rojaki za svoje namene. Zadnja leta pa posebno vztrajno organizirajo turizem in Slovenska izseljenska matica je zelo koristen agent za pridobivanje tako potrebnih deviz. Da se pri tem delu igračkajo z narodnimi čustvi rojakov, jim je to le del njihovega trgovskega posla. Hujše je dejstvo, da je Slovenska izseljenska matica le podaljšana roka sedanjega režima, ki se je vsilil našemu narodu in ki ga po vseh znakih vodi v razkroj in uničenje.

Zadnja od akcij Slovenske izseljenske matice med rojaki na severu je organiziranje odbora, ki bi organiziral nabirko za nakup aparata ultra zvok za Onkološki inštitut v Ljubljani. Hvalevredna humanitarna akcija, katere dejanski namen je pa čisto drug: med demokratične rojake se hočejo vsiliti s svojimi

Zahvala za pomoč ob obisku pevskega zbora Kočna

TORONTO, Ont. — Ko sem letos spomladi začel organizirati gostovanje moškega pevskega zbora Kočna iz Sveč na Koroškem v Kanadi in Združenih državah, sem se zavedal, da moja naloga ne bo lahka. G. Franc Sodja, ki je lani dva meseca misijonaril med Slovenci na Koroškem, je pršel s Koroške v Toronto ves navdušen, da bi ta pevski zbor povabili v Toronto. Organiziranje koncertov je pa prepustil meni in tistim našim župljanom, ki so doslej vsako leto organizirali »Koroški večer«.

Najprej sem stopil v stik z dr. Jankom Zerzerjem, predsednikom Krščanske kulturne zveze in zbor še enkrat uradno povabil, da bi prišel gostovat s koncerti. Takoj sem dobil odgovor, da povabilo zelo radi sprejmejo. Dal mi je tudi vsa navodila, ki sem jih želel.

S pevci se je dogovoril, da bodo polovico potnih stroškov sami plačali in da od nas pričakujejo le \$5.000. Kar bodo dobili od koncertov več, so se z dr. Hornböckom dogovorili, bodo odstopili za dijaške domove Mohorjeve družbe. Tudi me je prosil, da bi uredili koncerte tako, da v Kanadi in v Združenih državah ne bodo več kot dva tedna, raje še manj, ker zaradi služb, ki jih imajo, ne morejo biti dolgo odsotni. Vse te njihove razloge smo upoštevali in takoj šli na delo.

Koncerte je bilo treba skrócić na kratek čas. Med tednom je težko pričakovati dober obisk, ostale so nam samo sobote in nedelje. Takoj sem se obrnil na župnika Franca Slobodnika v Hamiltonu, da bi koncert sprejel na nedeljo, 20. oktobra, torej takoj drugi dan po koncertu v naši dvorani. Dr. Vendelin Špendov koncerta za naslednjo nedeljo, 27. oktobra, ni mogel sprejeti, pač pa ga je za soboto, 26. oktobra. Končno sem preprosil župnika Jožeta Božnarja pri Sv. Vidu v Clevelandu, da je sprejel koncert za nedeljo, 27. oktobra. Organiziranje koncerta je sprejel pevski zbor Korotan, v Chicagu pa pevski zbor Slo-

somišljeniki, kar bi jim kasneje služilo kot baza za kasnejše akcije večjega kalibra, predvsem na političnem polju.

V Ameriški Domovini in Slovenski državi v zadnjih mesecih teče debata o teh pobudah Slovenske izseljenske matice. Ostro je nastopil proti tem nakanam SIM Otmar Mauser, kar komentira urednik Ameriške Domovine Rudolph Susel. V imenu pobudnikov akcije za ultra zvok pa odgovarja Cvetka Kocjančič. Kocjančičeva je očividno predstavnica tistega dela naših rojakov, ki sami sicer niso marksisti, a vzamejo sedanji režim v Sloveniji kot zgodovinsko dejstvo, kateremu se ne more nasprotovati. Ni treba posebej poudarjati, da je tako mišljenje za današnje oblastnike kot nalašč. Ljudje, ki zagovarjajo tako stališče so jim še bolj koristni kot pravi in odkriti marksisti.

V borbi proti komunističnemu režimu v današnji Sloveniji ne smemo pozabljati, da se borimo proti sistemu, ne proti ljudstvu; temu moramo pomagati. Tudi to so poudarjali komentatorji v AD; vendar naši stiki z ljudmi doma ne smejo biti preko partije ali njenih satelitov kot Izseljenske matice, ki take človekoljubne namene izrabijo za svoja politična dejanja. In če nam s tem skušajo vsiliti svojo »ideologijo«, se moramo zavedati, da je človek, svoboden in demokratičen, pred njo. Te in take misli vedno bolj prodirajo med mlado generacijo v Sloveniji. Ko jih bomo osvojili vsi dobromisleči, bodo tudi našemu narodu zasijali lepši časi.

Pevski zbor »Kočna« med gostovanjem v Clevelandu

venska pesem.

Gostovanje pevskega zbora Kočna je povsod lepo uspelo. Veliko je pripomoglo tudi lepo, sončno vreme. Gre pa priznanje in zahvala organizatorjem. Za našo župnijo in župnijo Marije Pomagaj predvsem tistim, ki so že prejšnja leta organizirali »Koroške večere«. G. Blaž Potočnik si je vzel 14 dni dopusta, da je mogel vse te dni posvetiti pevskeму zboru. Finančno stran in prevoze v Hamilton in v Združene države je oskrbel Ludvik Stajan. Prav tako gre zahvala tistim župljanom, ki so sprejeli pevce za čas njihovega bivanja v Torontu na svoje domove.

Zahvaljujem se župniku Slobodniku in njegovim pomočnikom, ki so pevce lepo sprejeli, jih postregli z večerjo in dali zboru \$1.200. Posebno veselo smo bili presenečeni v Chicagu. Dobra postrežba, veliko mladih, obisk za Chicagu (380) zelo dober, ker so prišli tudi iz Joliet in Milwaukeeja. Organizirali so obisk Lemonta. Tam nam je p. Fortunat Zorman vse razkazal. Ob grobu škofa dr. Gregorija Rožmana smo molili in peli. Popoldne so nam razkazali mesto Chicago.

Župniku Špendovu in pevskeму zboru Slovenska pesem res prisrčna hvala za vse! Tudi ves čisti dobiček koncerta \$1.500 so poklonili pevskeму

zboru Kočna.

V nedeljo, 27. oktobra, je pevski zbor Kočna jutraj ob 8h pel pri slovenski maši v cerkvi Sv. Štefana. Nato smo se morali posloviti. Jaz še posebej od sestrične Ane Gaber in njenega moža Toneta, ki sta mi nudila prenočišče in darovala \$200 za dijaške domove Mohorjeve družbe.

Dobri dve uri pred koncertnim nastopom smo dospeli v Cleveland. Župnik Jože Božnar nas je lepo sprejel. Večerjo v župnijski dvorani nam je pripravil pevski zbor Korotan. Pevci so bili seveda nekoliko utrujeni, enemu je na koncertu prišlo celo slabo. Vendar so kljub utrujenosti dobro zapeli in bili veseli tako prijaznega sprejema. Pevski zbor Korotan se je res potrudil, da je vse lepo potekalo. Izkupiček \$1.500 so podarili pevskeму zboru Kočna.

Naslednji dan, 28. oktobra, smo se na poti v Toronto, ustavili na Slovenski pristavi. Pri kapelici na Orlovem vrhu smo se v molitvi spomnili vseh žrtev druge svetovne vojne. Opoldne so nam postregli s kosilom in predsednik Pristave dr. Mate Resman je po kosilu imel v srce segajoč govor; odgovoril mu je dr. Valentin Inzko.

Poleg prijaznih Slovencev nas je vse te dni spremljalo tudi sončno vreme, da smo bili res vseskozi veseli in hvaležni Bogu za vse, kar smo videli in doživeli. Vsekakor nas je gostovanje pevskega zbora Kočna še bolj povežalo med seboj. Dr. Inzko in dr. Zerzer sta imela pri vseh nastopih tudi kratek govor, da sta predstavila njihovo delo in delo Mohorjeve družbe.

Iskrena zahvala župnikom, ki so dali povsod zastoj na razpolago župnijske dvorane, in vsem, ki so sprejeme koroških rojakov organizirali, zlasti zahvala pevskeму zboru Slovenska pesem v Chicagu in pevskeму zboru Korotan v Clevelandu. Koroški rojaki so odhajali domov polni nepozabnih vtisov in res hvaležni kanadskim in ameriškim Slovincem za tako prisrčen sprejem.

Janez Kopač, C.M.

Baragov dan v Clevelandu

CLEVELAND, O. - Ponosni smo, ker smo imeli Baragov dan tudi v Clevelandu, na nedeljo, 29. septembra, v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave. Bil je nadvse lep sprevoz iz župnišča v cerkev. S križem v ospredju so bili ministranti, nato so bile članice Slovenske ženske zveze, oblečene v lepih uniformah. Sledilo je veliko število otrok in odraslih obojega spola, ki so bili oblečeni v svojih narodnih nošah. Poslednji so bili duhovniki v mašniških oblekah. Med njimi je bil škof opat Jerome Koval.

V cerkvi se je pričela sv. maša, ki jo je daroval o. Koval, z njim pa je somaševalo dvanajst duhovnikov. Lepo je pri tej maši govoril č.g. Jerome Turins o življenju škofa F. Baraga. Sv. maša je bila v angleščini, petje je bilo slovensko, pod vodstvom Rudija Kneza. Cerkev je bila zasedena.

Po maši je bil banket v Slovenskem domu. Seveda se je začel z molitvijo. V zabavo in kratek čas so nam potem prepevali cerkveni pevci, zopet pod g. Knezom. Dvorana je tudi bila zasedena. Po končanem kosilu je spregovoril č.g. Viktor Tomc, ki nas je lepo pozdravil in nam povedal pomen Baragovega dneva. Rev. Tomc je sicer vodil spored v dvorani.

Zvrstilo se je več govornikov. Nadvse lepo nam je govoril č.g. France Godec v slovenščini; mnogo zanimivega je povedal o škofu Baragi. Nagovor je imel tudi č.g. Allen F. Bruening, ki je že dalj časa sla-

V cerkvi Marije Vnebovzete po sv. maši ob Baragovem dnevu 29. septembra 1985. Spredaj je č.g. Viktor Tomc, župnik pri Mariji Vnebovzeti.

Baragova slika v cerkvi Marije Vnebovzete ob Baragovem dnevu.

Senator Frank J. Lausche se rokuje z rojakom iz Euclida Frankom Chukayne pred cerkvijo Marije Vnebovzete na Baragovem dnevu. Na desni zadaj je viden tudi rojak John Oblak.

bega zdravja. Tudi Rev. Bruening zelo intenzivno dela, čeprav ni slovenskega rodu, da bi imeli škofa Baraga na oltarju. Vsi, ki Rev. Brueninga poznamo, ga visoko cenimo.

Na vrsto je prišel tudi senator Frank J. Lausche. Nas je prisrčno pozdravil, še posebno navzoče duhovnike, med katerimi je tudi kot častni gost sedel. Pohvalil je ves spored Baragovega dneva. Zlasti je dal priznanje vsem, ki so bili oblečeni v narodnih nošah. Z velikim spoštovanjem je govoril o škofu Baragi. Dal je velik pomen dopisni kartici ameriške pošte, ki je lani izšla z Baragovo sliko na znamki. Te dopisne kartice sedaj potujejo po vsem svetu.

Zadnji govornik je bil opat Jerome Koval. Nas navzoče je pozdravil in nam govoril seveda o pomenu Baragovega dneva. Kar nenadoma pa je začel govoriti o našem senatorju

Franku J. Lauschetu, ki ga visoko ceni. Dal je vsem nam z rokami znamenje, da smo vstali in pod njegovim vodstvom Franku Lauschetu zapeli »Happy Birthday«. To nas je globoko ganilo, zlasti g. Lauscheta, ki je vstal in se nam najlepše zahvalil.

Dogodek je služil tudi kot najlepši možni zaključek našega Baragovega dneva. Da je to tega dneva sploh prišlo, gre zahvala v prvi vrsti našemu č.g. Viktorju Tomcu. Ravno tako pa se moramo zahvaliti vsem onim, ki so mu bili v pomoč. Ne smemo prezreti naših kuharic, ki so nam pripravile in servirale odlično kosilo, vodila jih je ga. Julka Zalar.

Za Baragovo zvezo je bilo darovano od župnije Marije Vnebovzete \$5000. Ta vsota je bila odposlana potom č.g. V. Tomca na sedež Baragove

(dalje na str. 4)

Izjava Slovenskega narodnega odbora

Slovenski narodni odbor, ki že nad 40 let deluje z namenom, da slovenski narod ponovno zaživi v svobodi, ob spominu na prehojeno pot, ki gre od fašistično-nacističnega in komunističnega preganjanja pa vse do begunstva in zdomstva,

IZJAVLJA:

Slovinci zahtevamo zase politično, kulturno, versko in gospodarsko svobodo, ki naj temelji na spoštovanju človekove osebe.

Le v politični svobodi je mogoč naš resnični kulturni in gospodarski razcvit pa tudi nepristranska raziskava naše polpretekle zgodovine, ki naj osvetli z lučjo resnice vse pretvare, katere namerno širi komunistični režim v domovini.

Slovinci hočemo državno samostojnost, da bo slovensko ljudstvo moglo s polno odgovornostjo odločati o svoji usodi, duhovno in tvarno napredovati ter izpolniti svojo zgodovinsko dolžnost.

O vstopu slovenske države v kakršnokoli zvezo držav ali v mednarodne tržne enote naj svobodno odloči narod sam, na podlati svoje demokratične ustave; na enak način naj bo mogoč tudi njen izstop.

Slovinci, kjerkoli živimo, imamo naravno pravico do medsebojne povezave in svobodnega razvoja. Zato je dolžnost vseh rojakov pomagati bratom in sestram, ki se v zamestvu bore za svoj narodni obstoj in za ohranitev tisočletne narodne dediščine.

Pot do svobode, samostojnosti in združitve je mogoča le v složnem nastopu vseh slovenskih demokratičnih sil. Vemo, da nam svobode ne bo nihče podaril, da pa jo bomo združeni v vztrajnem delu in boju dosegli, ker nam po pravici pripada.

V novi družbeni ureditvi naj bo temeljnim vrednotam osebnega dostojanstva, družine in naroda vrnjeno prvenstveno mesto, katerega je Slovencem iztrgala marksistična ideologija s pomočjo državnega nasilja. Ta naloga naj bo zaupana svobodnemu delovanju družbenih, kulturno-moralnih silnic.

Ob pogledu na stanje, v katerem trpi slovenski narod nad 40 let

OBTOŽUJEMO

komunistično partijo in njene voditelje pred sedanjimi in bodočimi rodovi:

Pod pretvezo »narodne osvobodilne borbe« so pogнали v bratomorno revolucijo tisoče zavednih rojakov, ki niso sprevideli njihovega resničnega totalitarnega namena, druge pa so s krvavim nasiljem prisilili v samoobrambo.

Krivi so pokola razoroženih Domobrancev in drugih množičnih pobojev po koncu vojne in revolucije; odgovorni pa so tudi za usihanje narodove življenjske sile. S potujčevanjem in z načrtnim razslovenjenjem lastnega šolstva pehajo naš narod po poti razkroja.

Nasilno so upeljali in umetno vzdržujejo politično gospodarski sistem, ki je vir gospodarskega obubožanja, osebne neodgovornosti in npravnega propadanja.

Z vsiljevanjem materializma slabijo narodni čut za samoohranitev tako, da mnogi ne vidijo nevarnosti v duhovni praznini človeka in brezcilnosti velikega dela slovenskega ljudstva.

SLOVENKE! SLOVENCII!

Slovenski narodni odbor poziva vse,

ki ljubijo svoj narod,

ki hočejo živeti svobodno na slovenski zemlji,

ki se zavedajo, da komunistična manjšina nima pravice oklepati rojakov v jarem totalitarizma in izrabljati slovensko delo za svoje privilegije:

Združimo se v zahtevah po slovenski svobodi in samostojnosti, da zagotovimo svojemu narodu življenje in rast, čeprav smo v preteklosti morda iskali slovensko blaginjo po različnih poteh! Rešimo iz narodne preteklosti skupne vrednote, da jih vzajemno in svobodno poneseemo v prihodnost novim rodovom!

V ta namen naj se znotraj in zunaj meja slovenske republike poživijo razgovor o naši prihodnji, pluralistični družbeni ureditvi in o poti, ki naj nas pripelje do nje. Demokratične stranke in gibanja naj razširijo svoje delo, kjerkoli živi slovenski rod ter naj velikodušno podpro rojake, kateri ohranjajo, sredi komunističnega totalitarne sistema, vero v demokratizacijo Slovenije.

Za Slovenski narodni odbor

Rudolf Smersu

predsednik

član načelstva SLS

dr. Ludvik Puš
tajnik
podnačelnik SLS

dr. Peter Urbanc
tajnik
član izvršnega odbora SDS

V BLAG SPOMIN

OB TRETJI OBLETNICI

1906 — 1982

STANISLAV MRVA

Umrl dne 19. novembra 1982.

*Si svet Ti zapustil
in šel si od nas;
pri Bogu pa prosi
tam vedno za nas!*

*Zapustil solzno si dolino,
se preselil v boljšo domovino,
kjer ni žalost ne skrbi,
kjer vse se večno veseli.*

Žalujoči:

Marija Mrva (roj. Klemen)

— žena;

Stane in Tone — sinova;

Francka in Marijana — snahi;

Marinka Tominc — hči;

Frank Tominc — zet;

9 vnukov in vnukinj;

ter ostalo sorodstvo tu,

v Belgiji in Jugoslaviji.

Cleveland, O., 19. novembra 1985.

Tone Arko:

CONFITEOR...**VIII.**

V Ljubljani sem imel še nekaj drugih zadev, katere bi rad omenil.

Najprej sem se želel pozanimati, ali obstaja kakšen film, ki bi se lahko uporabil pri predstavljanju svetu slovensko ljudsko kulturo, predvsem folkloro. Poizvedoval sem tu in tam, pa nisem nič našel. Obrnil sem se zopet na moje zveze na univerzi. Tudi ti nekaj časa niso nič odkrili. Končno so menda od prosvetnega ministrstva zvedeli, da bi kaj takega najbrž imela Radiotelevizija Ljubljana. Organizirali so obisk in jih obvestili, kaj želim.

Ob določenem dnevu in času sem torej obiskal to ustanovo. Ko sem se predstavil in ponovil svojo željo, so me predstavili nekemu poznanemu novinarju — ta je tudi Ameriko že večkrat obiskal —, za katerega sem do takrat mislil, da je samo sodelavec časopisa »Delo«. Očividno se je ukvarjal tudi z drugimi sredstvi javnega obveščanja.

Vsekakor je bil prav on, ki je vodil razgovore o tem, kar sem iskal. Pripravljenih je bilo več krajših filmov, katere so začeli predvajati. Ne bom na tem mestu vseh našteval, ker to ni bistveno. Omenil bi samo, da je bil od vseh filmov le eden kolikor toliko primeren. Ta film je bil »Gorenjska kmečka ohcet«. Toda tudi ta film ni bil zame povsem zadovoljiv.

V filmu se ta »Gorenjska kmečka ohcet« namreč zaključuje s poroko na — magistratu! Sicer imamo tudi v Ameriki civilne poroke, toda zelo redko vidiš sliko v časopisu ali na TV od take poroke. V javnosti skoraj vedno pokažejo samo cerkvene poroke katerekoli verske ločine. Seveda od civilne poroke nimaš bogve kaj pokazati razen: »Now I pronounce you man and wife. Ten bucks.«

Ta film torej ni bil najbolj primeren za ameriško javnost, za slovensko pa še toliko manj. Lahko bi odstranil zadnji del filma, a bi potem manjkal najvažnejši dogodek.

To je bil le en primer nepričakovane kulturne revščine. Med razgovorom sem omenil, da v Ameriki redno kažejo samo »bizantinsko« folkloro, ki ji pravijo jugoslovanska. Toda med jugoslovansko bi morala biti tudi slovenska. Te

Baragov dan v Clevelandu

(Nadaljevanje s str. 3)

zveze v Marquette, Michigan. Omeniti pri vsem je treba požrtvovalno delo ge. Frances Novak, ki je v tem letu nabrala kar \$1787 za Baragovo zvezo. Končno pa naj omenim še, da sta bila Ivan in Vida Jakomin na letošnjih Baragovih dnevih na Mackinac otoku. Zastopala sta clevelandske Slovence.

Jože Vrtačnik

pa nikoli ni. Zakaj ni tukaj nobenega znaka »bratstva in edinstva«? S tem sem odkril, da so prav oblasti v SR Sloveniji krive za to pomanjkljivost, ker prav oblasti financirajo in določajo kulturno delovanje.

Razkazali so mi tudi oddajne prostore in razne studije, kjer se pripravljajo programi. Eno oddajo sem tudi gledal in poslušal. Bila je političen komentar. Tema je bila izraelsko-arabski konflikt. Komentator je poudarjal odpornost in hrabrost Arabcev in našteval njihove »uspehe«. Ves svet pa ve, da jo Arabci redno dobivajo po nosu, na žalost tudi zaradi ameriške podpore arabskim nasprotnikom. Torej bi temu komentaru rekli z lepo besedo »propaganda«, v resnici pa potvarjanje.

Po končanem obisku sem bil povabljen na razgovor z neko osebo, ki je bila v partiji. Med diskusijo je prišlo tudi do vprašanja zaželenosti ali nezaželenosti slovenske prisotnosti v Jugoslaviji. Vprašal sem: »Kakšno korist imajo Slovenci od Jugoslavije?« Odgovor je bil — na žalost — že davno obrabljena fraza o bratstvu in edinstvu. Tega odgovora pa nisem pričakoval od osebe z univerzitetno izobrazbo. Vsekakor sem pričakoval nekaj bolj originalnega.

Kot izgleda, so ljudje to frazarjenje o bratstvu in edinstvu spregledali in jim ne morejo več servirati take bajke. Tudi partija je uvidela, da to več ne zbuja učinka, kakršnega bi partiji želeli. Pred kratkim je Vlado Ščekić, član predsedstva SUBNOR-a Jugoslavije, rekel: »Pri nas ni bratstva in edinstva, ampak skupnost, toda kolikor jaz razumem, smo mi v skupnosti s celim svetom.« Bolj jasno ne moreš povedati. Še ne tako dolgo nazaj bi posameznik presedel precej let v zaporu, če bi dal tako izjavo v javnosti. Resnično se stvari spreminjajo.

Po končanem razgovoru me je že omenjena oseba povabila na svoj dom. Sprejel sem in sva odšla. Ko sva dospela do stanovanja, je že skoraj bil čas za poročila oziroma novice. Gledala sva to oddajo. Najprej se je na ekranu pojavila mlada manekenka, katere naloga je bila, da poročila podaja. Toda ta napovedovalka ni bila nikakršna žurnalistka, ampak izbrana za to nalogo zaradi svoje lepote. Poročila je podajala več ali manj kot kakšna papiga, ki samo ponavlja, kar je od drugih slišala. V Ameriki imamo tudi ženske v tej panogi, ki so izbrane zaradi lepote, toda vsaka od teh mora biti tudi izšolana žurnalistka.

V slovenščini je oddaja trajala samo kakih pet ali sedem minut, nakar je brez kakega pojasnila slovensko oddajo zamenjala zagrebška oddaja. Tudi nobenega prevajanja ni bilo. Seveda sem to oddajo bolj malo razumel. Ne verja-

Vojna in Slovenci v novem ameriškem romanu

GORICA, It. — Mladi ameriški pisatelj John Irving je mednarodno zaslovel z grotesknim in skurilnim romanom »Hotel New Hampshire«. Dogajanje, prepolno obešenjaškega humorja, se med drugim odvija v nekem slabem dunajskem hotelu z lahkoživimi teroristi.

Tudi v Irvingovem prvencu »Osvobodite medvede!«, ki je to leto izšel v nemškem prevodu Michaela Walterja pri züriški založbi Diogenes, je Dunaj poglaviti kraj dogajanja. V nasprotju s »Hotelom New Hampshire« pa je Irving svojo pozornost tukaj usmeril proti jugu, v Slovenijo, a tudi na celotno področje današnje Jugoslavije.

Ena glavnih oseb romana, o katerem je newyorški »Time« zapisal, da je »zares nenavadna knjiga«, se je namreč rodila leta 1919 na slovenskih Jesenicah. To je možki s čudnim imenom Vratno Jávotnik, ki leta 1941, v času nemškega napada na Jugoslavijo, študira na zagrebški univerzi jezikoslovje. Zato ne preseneti, da sodijo ustaši poleg četnikov in partizanov k poglavitnim akterjem te Irvingove knjige in tvorijo z Nemci in Italijani osišče pisateljevega pregleda krvavih medvojnih dogodkov v Jugoslaviji.

Kako gleda Irving na drugo svetovno vojno na jugoslovanskem odseku? Če hočemo pravilno odgovoriti na to vprašanje, ne smemo zanemariti pisateljevega literarnega pristopa k opisovanju realnosti nasploh. Dogajanje predstavlja namreč na ironičen, lahko bi tudi rekli, prismuknjen način.

Druga svetovna vojna je namreč zarisana kot pod izbočenim zrcalom, kot čas mesarskega klanja in vesoljna norišnica. Zato tudi jugoslovanski dogodki pri Irvingu ne zablestijo v kaki posebno prijetni luči.

Zanimivo je, da je poleg Jesenic nenadoma poglaviti kraj dogajanja geografski prostor med Slovenj Gradcem in Mariborom. Medtem ko so ustaši svoje špijonske mreže razpeli povsod po Sloveniji, ki jo pisatelj opisuje kot čudno mešanico slovenstva in hrvaštva (domobrancev sploh ne

mem pa, da bi v Zagrebu ali Beogradu sploh kdaj oddajali samo v slovenščini. Prav vsakokrat bi prevajali ali pa vsaj dodali podnapise v »bizantinsčini«. Tudi to je najbrž primer »bratstva in edinstva«.

Še en kratek vic in bom končal. Znano je, da Židje radi navijajo cene. Turist pride do galilejskega jezera v Izraelu. Ob jezeru vidi velik napis: »Vožnja s čolnom po galilejskem jezeru«. Vpraša uslužbenca, koliko časa vožnja traja. Ta odgovori: »Deset minut«. »In koliko stanje?« »Sto dolarjev.« odgovori uslužbenec. »Sto dolarjev!« vzklikne turist. »Ni čudno, da je moral iti Jezus peš.«

(Se bo nadaljevalo)

omenja!), kar gotovo ni posebno res in bo prizadetim tem manj všeč, se glavni slovenski junak z nekim dezerterjem Hitlerjevedga Wehrmachta vozi na motornem kolesu po mariborskih gozdovih čez drn in strn.

Pisatelj poroča tudi o maršalu Titu, še več pa o četniškem generalu Draži Mihajloviću, ki ga predstavlja kot veliko žrtev krivične zgodovine. Medtem ko piše o Titu kot o človeku s temno preteklostjo, bistveno povezanim s Stalinovo tajno policijo, prikazuje Mihajlovića kot protinemškega upornika. Kot osvoboditelje Beograda 14. oktobra 1944 ironično omenja na strani 288 (nemškega prevoda, op. ur.) sovjetsko vojsko in nekdanjega nemškega kolaboraterja Marka Mešiča, ki vodi zdaj protifašistične jugoslovanske vojaške oddelke.

V isti sapi prikazuje stike med četniki in Sovjeti pri Čačku (1944), kjer je Mihajlovićeva vojska obkolila skupaj z Rusi 20.000 nemških vojakov. Po končani protinemški bitki je četniški poveljnik Raković izročil Sovjetom bojda 5.500 nemških ujetnikov, vendar so zdaj Sovjeti skupaj s partizani izdajalsko napadli četnike in jih zajeli.

Na strani 368 omeni (Irving) tudi »ubogega ameriškega Slovenca« Adamiča kot nepopoljšivega propagandista komunizma!

Slovenski glavni junak romana pobegne ob koncu vojne na motorju v Avstrijo, medtem ko njegovega nemškega prijatelja v nekem mariborskem gostilniškem stranišču zajamejo hitlerjanski Nemci in umore.

Tu pa zgodba še ni pri kraju. Slovenski protagonist se namreč na Dunaju spozna z mlado Avstrijko in poroči. Njegov sin Siegfried je prav tako kot oče fanatičen motorist. Ko odrašča, želi s svojim študentskim prijateljem osvoboditi živali v dunajskem živalskem vrtu Schönbrunn. Medtem ko se sam na motornem kolesu smrtno ponesreči, izvede njegov prijatelj Graff anarhistični podvig in osvobodi medvede in druge živali iz suženjstva v kletkah.

Ko poka tudi skozi avstrijsko polpreteklost od kanclerja Schuschnigga prek nemške priključitve Avstrije do zavezniške osvoboditve, korakajo medvedi skozi avstrijske gozdove v svobodo. Se bodo tudi ljudje osvobodili? — je vprašanje, ki si ga ob tem zastavi kritični bralec.

Tri teme, medvedi, motorna kolesa in Dunaj, so tisti dejavniki, ki Irvingovemu v določenih zgodovinskih in moralnih ozirih večkrat zelo vprašljive mu romanu podarjajo simbolično literarno vrednost. Mladostna norost na motorjih in v ljubezni, norost vojnih grozljivosti in norost osvobojevanja ujetih živali so se povezale z avtorjevim literarnim znanjem, z njegovimi humoristič-

nimi in skurilnimi zasuki, z Irvingovim ljubeznivim opisom dunajskih osebnosti sredi svetovnih nevarnosti in neumnosti, ki jih mlade, protimilitaristične liberalne generacije v Ameriki, Evropi in povsod po svetu vedno odločneje odklanjajo.

Roman »Osvobodite medvede!« bi lahko označili za parodijo vojnih junaških romanov.

Lev Detela
(Kat. glas)**Novi grobovi**

(Nadaljevanje s str. 1)

vdova po Morganu Powellu in Mathiasu Kesegichu, mati Franka in Johna ter že pok. Georgea in Thomasa, 7-krat stara mati, 6-krat prastara mati, sestra Johna. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnege zavoda danes dop. ob 10.15, v cerkev sv. Jeroma ob 11. in nato na Kalvarijo.

MALI OGLASI**For Rent**

Single house, 5 rooms.
1129 Norwood Rd. 431-7931
(88-89)

4 UNITS

**EUCLID AVE - WICKLIFFE
3 COMMERCIAL
1 RESIDENTIAL SUITES**
ALL BRICK, excellent parking, fantastic income, mint condition. \$159,000.

TAPESTRY BRICK**EUCLID OFF E. 200 ST.**

Bungalow - 4 bdrms, 2 baths
2 car brick garage, excellent!
\$59,900.

SALOTTO REALTY

585-0007

(88, 89)

For Rent

3 room apt. St. Vitus area.
No pets. Call 432-0806
after 5 p.m.

(88-91)

NEEDED

Woman to clean tavern once a week on Sunday morning. Apply Fritz's Tavern, 991 E. 185 St. Call 531-2239 or 481-9635.

(88-91)

831 Sable Road**Off Neff Rd.**

3 bdrm. colonial. Central air.
Fin. Rec Room with fireplace
50's. 861-7237 ext. 270,
or 486-0255.

FOR SALE — BY OWNER

Off E. 200 St., Brick bungalow, 3 bdrm., 1 1/2 bath, formal din. rm., eat-in kitchen, porch, basement, 2 1/2 garage and a lot more! Mid 50s.
Call after 4 p.m. — 486-4296
(87-90)

Hiše barvamo zunaj in znotraj
Tapeciramo (We wallpaper).
Popravljamo in delamo nove
kuhinje in kopalnice ter tudi
druga zidarska in mizarska
dela.

Lastnik TONY KRISTAVNIK
Pokličite 423-4444 ali 729-1023
(x)

Kanadska Domovina

Slovenska ljudska pesem in njeni nastanki

Ker o nastopu koroškega moškega pevskega zbora »Kočna« iz Sveč, ki je gostoval v Torontu 19. oktobra 1985 in v cerkveni dvorani Marije Brezmadežne v New Torontu pripravil uspešen koncert koroških narodnih pesmi, nisem napisal nobenega poročila za K.D. — pričakoval sem, da se bo kateri bolj sposobnih glasbenih kritikov oglasil — sem sedaj, sicer nekoliko zakasnelo, pripravil sledeče za bralce našega lista. — O.M.

DOM LIPA

TORONTO, Ont. — Že Ivan Cankar je zapisal, da je Bog pri ustvarjanju naše domovine razsul lepoto na vse štiri strani, od štajerskih goric do strme tržaške obale ter od Triglava do Vardarja in pri tem rekel: »Veseli ljudje bodo živelj tod. Pesem bo njih jezik in njih pesem bo vriskanje...!«

Zares Slovence vsepovsod spremlja njihova narodna in ljudska pesem. Daleč nazaj v našo zgodovino sega. Najstarejši zapiski iz 10. in 13. stoletja poročajo o slovenskih ljudskih plesih, ki so bili vsekakor v tesni zvezi s petjem ljudskih pesmi. Iz 14. stoletja je v nemškem rokopisu opisana zahvalna pesem, ki jo je ljudstvo pelo ob ustoličevanju karentanskih knezov. V stiškem rokopisu pa najdemo prvi zapis stare velikonočne pesmi »Naš Gospod je od smrti vstal« (l. 1440). Za časa velikega vseslovenskega punta l. 1515 se je pela posebna puntarska pesem, iz katere so ostala puntarska gesla kot »Stara pravda« in »Le vkup, le vkup uboga gmajna!«

Tako je tudi Trubar, oče slovenske knjige, v dobi reformacije v svojem Slovenskem koledarju natisnil nekaj vremenskih verzov, katere je ljudstvo rabilo (l. 1557). Istega leta je v Katekizmu natisnil odlomke dveh nabožnih pesmi in eno kitico božične kolednice. Iz te dobe je tudi že več zapiskov in

poročil o slovenski ljudski pesmi. Tako je bila pesem o Kralju Matjažu našemu ljudstvu znana že v prvi polovici 16. stoletja. V 17. stoletju je vzbudila posebno pozornost pesem o Pegamu in Lambergerju, o kateri pravi Valvasor v svoji knjigi »Slava Vojvodine Kranjske«, da »...ljudstvo jo poje dan na dan in jo ohranja svojim potomcem.«

Sistematično zapisovanje, zbiranje in objavljane ljudskih pesmi pa se je pri nas pričelo šele v 19. stoletju (doba romantike). Vodnikov učenec Janez A. Zupančič je bil prvi, ki si je prisvojil romantične nazore o ljudski poeziji. On je bil tudi prvi, ki je z Vodnikovo pomočjo l. 1807 izdal prvo slovensko ljudsko pripovedno pesem. Vodnik sam je bil vnet zbiralec ljudskih pesmi. Na pobudo Jerneja Kopitarja so tudi drugi pričeli zbirati to narodno blago. Tej ljudski pesmi pa je utrl pot Prešeren s Kranjsko Čebelico z objavo Vodnikovih in Smoletovih zbirk.

S tem se je razmahnila slovenska pesem v toliki meri, da je res postala naš jezik, kot je dejal Cankar, posebej še, ker se je veliko teh pesmi uglasbilo po znanih in neznanih skladateljih in nas tako Slovence ta pesem spremlja vsepovsod.

Ta kratek zgodovinski oris nastanka in razvoja slovenske ljudske pesmi (ne samo na

Kranjskem, temveč povsod kjer se nahaja slovenski živelj) nam pomaga bolje razumeti pomen in bistvo ljudske pesmi, katero si je ljudstvo prisvojilo za različne prilike in ob različnih časih. V pesmih je ljudstvo izražalo svoje veselje in žalost, ljubezen in trpljenje, vero pa tudi nagajivost in hudomušnost. Koliko nepretrganega življenja slovenskega rodu kipi iz njih! Prav v melodiki slovenske pesmi se najbolj odkriva slovenska duša.

Če poznamo nastanek in razvoj naše ljudske pesmi, nam je tudi lažje razumeti njeno poslanstvo, ki ga kot sestavni del naše narodne kulture ima in je poleg proze in poezije najmočnejši izliv našega melodičnega jezika, obenem pa globok izraz našega romantičnega, narodnega in duševnega doživljanja.

Pevci moškega zbora Kočna iz Koroške so nam s svojim petjem posredovali in odkrili koroško dušo, globoko čutečo in nežno in s pelinom oškropljeno, kar se vidno izraža tudi v koroških narodnih pesmih z neko prikrito melanholijo. Brez dvoma je zatiranje slovenstva na Koroškem vplivalo na tamkajšnjo slovensko ljudsko pesem. Ujeta je v otožnosti tudi takrat, ko se skuša sprostiti in dati duška slovenskemu čutenju in se dvigniti z zanosom v nebo. Toisto melanholično melodiko sem zasledil pri naših Prekmurcih, ko so peli na letošnjem Katoliškem dnevu.

Mislím, da je glasbeni kritik v novembrski številki *Božje besede* dobro zadel, ko je petje zbora Kočna takole ocenil: »Torontski reportorij — 19 pesmi — je vseboval domače izročilo: slovensko koroško ljudsko pesem, predvsem skladbe in priredbe Pavleta Kernjaka, doma iz Št. Ilja, in njegovega sina Mirota. Poleg njih so se zvrstili še drugi več ali manj znani skladatelji in prirejevalci narodne pesmi.

Dokaj zaznaven je bil enovit slog izvedbe, mehko občutene in prisrčne, brez cenjenih zunanjih efektov, pa vendar prepričevalno podane in zadostno podčrtane, če skladba tako zahteva. Zbor je tudi v temperamentnem zvočnem ravnovesju spremljal solista — po poklicu profesorja — Antona Feiniga in Janka Zerzerja. Glede ritma in agogike zbor zasluži nehlinjeno priznanje.«

Zbor pa zasluži še drugo, morda še važnejše priznanje: vse od l. 1910, ko se je zbor ustanovil (le za časa obeh vojn

TORONTO, Ont. - V avgustu smo poročali v *Ameriški Domovini*, da smo zasadili lopato in začeli z gradnjo starostnega doma Lipa.

Gotovo čitatelje *Ameriške Domovine* zanima, kako daleč smo že z gradnjo prišli. Do konca oktobra smo dogradili kletne prostore in jih pokrili. V novembru so zidarji začeli z gradnjo prvega nadstropja. Gradnjo vodi znani gradbenik Jože Kastelic, Tone Muhič, ki je že upokojen, pa delo stalno nadzira.

Obenem z gradnjo imamo denarno kampanjo. Sedaj je vse zelo drago: material in delavske plače. A ker nekateri delavci delajo zastoj in ker tudi denarna kampanja zaradi velikodušnosti nekaterih Slovencev kar dobro napreduje — doslej smo nabrali okrog \$280.000.00 — upamo, da bomo Dom Lipa drugo leto dogradili.

Iz Združenih držav so doslej za Dom Lipa darovali sledeči: Rev. Jože Ferkulj \$300, Rev. Jože Snój \$200, g. Tone Gaber \$200 in dr. Rev. Emil Hodnik \$50. Naj jim do dobri Bog bogat plačnik. Vsak dolar nam zelo prav pride.

Celo nekateri od koroških rojakov, ki so gostovali pri nas

je utihnil, pa takoj po njih spet zaživel) je uspešno deloval in bil eden najboljših zborov na Koroškem. V koroških razmerah je že to ogromen uspeh, saj zahteva nič koliko trdne narodne zavesti ob šovinističnih šikanah nemških nacionalistov in ob vsem zatiranju slovenskih narodnih manjšinskih pravic.

Dr. Augustin Kuk, ki je v imenu pripravljalnega odbora za Koroške večere v Torontu pred koncertom spregovoril, je to v svojem govoru krepko podčrtal. (Ta govor je objavljen na drugem današnje KD. Ur.) Prav tako g. Janez Kopač C.M. v svojem pozdravnem govoru, ki ga je naslovil koroškim gostom.

V imenu pevcev se je za zdrave zahvalil predsednik Koroške krščanske kulturne zveze dr. Janko Zerzer in na kratko opisal delovanje te organizacije ter pevskega zbora, ki deluje v njenem okrilju.

Program koncerta je — kot že rečeno — obsegal 19 koroških narodnih pesmi. Posamezne pesmi je napovedoval in tolmačil, pa poleg povedal tudi nekaj posrečenih šaljk, sodnik g. Tomaž Partl.

Med prvim odmorom je v imenu Mohorjeve družbe in njenega ravnatelja dr. Janeza Hornböcka navzoče nagovoril dvorni svetnik dr. Valentin Inzko, vodja manjšinskega šolskega oddelka pri Deželnem šolskem svetu za Koroško. Po

(Dalje na str. 7)

s koncertom, so darovali in sicer: dr. Valentin Inzko s svojo ženo Marijo \$110, dr. Janko Zerzer \$100, Rev. Ivan Olip \$40, inženir Franc Kattnig \$25 in Jože Partl \$20. Vsi so si gradnjo doma Lipa tudi ogledali.

Ker so pevci od denarja, ki so ga dobili od koncertov, odstopili \$3200 za dijaške domove Mohorjeve družbe, imajo ti njihovi darovi za Dom Lipa še toliko večjo vrednost. Ali jih ne bi mogli tisti Slovenci v Torontu, ki niso hoteli za Dom Lipa nič dati, posnemati in iz ljubezni do naših ostarelih Slovencev v Torontu vsaj nekaj darovati za Dom Lipa? Pevski zbor Kočna iz Sveč na Koroškem je polovico potnih stroškov sam kril, da je mogel podpreti dijaške Mohorjeve domove in nekaj prispevati še za Dom Lipa.

Ko smo bili v nedeljo, 27. oktobra, tudi nekateri iz Toronta na koncertu v Clevelandu, je naslednji dan eden najbolj zavzetih odbornikov Pripravljalnega odbora za Dom Lipa, g. Lojze Babič obiskal ravnateljico Slovenskega starostnega doma v Clevelandu, go. Agnes Jerič Pace. Zelo prijazno ga je sprejela in mu dala nekaj dobrih informacij tudi za vodstvo Doma Lipa, kadar ga bomo odprli.

V imenu Pripravljalnega odbora za Dom Lipa se zahvaljujem vsem, ki so nam doslej kakorkoli pomagali, zlasti z denarnimi darovi, in tudi *Ameriški Domovini*, ki nam objavlja naše dopise. (Ker sem član izvršnega odbora direktorija Slovenskega starostnega doma v Clevelandu, bom vedno našel prostor za dopise o Domu Lipa. Mnoge slovenske organizacije v Clevelandu in drugod po ZDA imajo prijateljske odnose s kanadskimi društvi, to velja v še večjem obsegu za posameznike. Menim, da bi tudi mi v Ameriki lahko gmotno pomagali pri nabiralni akciji za Dom Lipa. Za odbor clevelandskega starostnega doma lahko zagotovim, da je in bo vedno pripravljen pomagati odbornikom Dom Lipa. Naši kanadski rojaki, ki od časa do časa obiščejo Cleveland in bi radi dobili neposrednejši vtis o tem, kako posluje takšna ustanova, so seveda vabljeni, da si Slovenski starostni dom ogledajo. Prosili bi le, da bi vnaprej obvestili upravnico go. Pace o svoji želji. Ur.)

Če bi bil kdo pripravljen še kaj poslati, naj ček naslovi na Dom Lipa in ga pošlje na naslov:

Janez Kopač,
739 Brown's Line,
Toronto, Ont.,
Canada M8W 3J7

Sem namreč to leto predsednik Pripravljalnega odbora.

Rev. Janez Kopač, C.M.

SLOVENSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA J.E. KREKA V TORONTU
JOHN E. KREK'S SLOVENIAN CREDIT UNION TORONTO

646 EUCLID AVENUE TORONTO, ONT. M6G 2T5 Tel.: 532-4746 747 BROWN'S LINE TORONTO, ONT. M8W 3J7 Tel.: 252-6527

I Z J A V A

Ravnateljstvo prve slovenske Kreditne zadruga v Kanadi, Slovenske Hranilnice in Posojilnice Janeza E. Kreka v Torontu soglasno obsoja neresnične in popolnoma izmišljene obdolžitve navedene v skrivnostnem pismu, ki je bilo te dni dostavljano številnim slovenskim rojakom ne samo v Torontu, temveč po vsej Kanadi.

Odborniki vseh treh odborov obveščamo člane Hranilnice in vse dobronamerne Slovence v Torontu in okolici, da ni bila akcija Ultra-zvok nikoli predložena našemu denarnemu zavodu, niti ni bila predmet razpravljanja na nobeni seji. Popolnoma tuje nam je sporočilo pisma, ki govori o obljubi \$ 10.000.-

Tako podlo dejanje in neresnično obveščanje najostreje obsojamo in smatramo, da ga more napraviti le tisti, v katerem se je dobobra porušilo človeško dostojanstvo.

Slovenska Hranilnica in Posojilnica J.E. Kreka se dobro zaveda svojega imena, zato je zopet z darom podprla graditev starostnega doma "LIPA", tako pisanje pa odločno odklanja in smatra samo za lažno podtikanje z namenom rušiti ugled naše denarne ustanove. Slovenski pregovor pa še velja ... LAZ IMA KRATKE NOGE ...

Glavni odbor Slovenske Hranilnice
in Posojilnice J.E. Kreka

Janez Mesec
Janez Mesec - Tajnik

V Torontu 24. oktobra 1985

Poslano v objavo: Ameriška Domovina in Slovenska Država

KOLEDAR PRIREDITEV

V »Koledar« pridejo prireditve društev in drugih organizacij, ki objavljajo v »Imeniku društev« vsak mesec. Vključene so tudi prireditve, ki so v uredniškem mnenju koristne za našo skupnost.

NOVEMBER

24. — Žegnanjski festival pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu, v Baragovi dvorani, od 3. pop. do 9. zv.

30. — Ameriška Dobrodela Zveza priredi banket ob 75. obletnici ustanovitve, v SND na St. Clair Ave.

DECEMBER

1. — Miklavževanje Slovenske šole pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu. Ob 3. uri pop. v šolski dvorani.

1. — Ženski odsek Katoliških vojniških veteranov pri Sv. Vidu bo imel »boutique« od 12. do 5. pop. v avditoriju pri Sv. Vidu.

6. — Slovensko ameriški kulturni svet priredi vsakoletno srečanje s škofom Pevcem. Začetek s sv. mašo ob 7. zv. v Borromeo semenišču.

8. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi miklavževanje v

farni dvorani. Pričetek ob 3. uri popoldne.

31. — Pevski zbor Korotan priredi silvestrovanje v Slovenskem domu na Holmes Ave. Igra Alpski sekstet.

— 1986 —

MAREC

2. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi kosilo v farni dvorani, od 11.30 do 1.30 pop.

APRIL

26. — Pevski zbor Korotan priredi pomladanski koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Igra Alpski sekstet.

MAJ

10. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi materinsko proslavo v farni dvorani. Pričetek ob 7. uri zvečer.

Anton M. Lavriša

ATTORNEY-AT-LAW
(Odvetnik)

Complete Legal Services
Income Tax-Notary Public

18975 Villaview Road
at Neff
692-1172

UP TO DATE: **JOSEF'S**

Elegance

New Look's 85

We Listen

5235 Wilson Mills Road
Richmond Hts. Ohio 44143
461-8544 461-8545

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

1053 E. 62. cesta 431-2088

— V družinski lasti že 82 let. —

Kanadska Domovina

**Govor dr. Auguština Kuka na »Koroškem večeru« 19. oktobra 1985
ob gostovanju koroškega pevskega zbora »Kočna«**

Častiti gg. duhovniki, častite sestre, spoštovani udeleženci, dragi gostje iz Koroške!

Koroški Slovenci prirejajo vsako leto v svoji prestolici Celovcu elitni koncert pod geslom »Koroška poje«. Tega koncerta se običajno udeležujejo najvidnejši predstavniki državnih in cerkvenih oblasti na Koroškem. Na koncertu sodelujejo najboljši slovenski pevski zbori, ki jih je trenutno na Koroškem menda nad 40. Zbor »Kočna« iz Sveč je eden najstarejših in najuglednejših med njimi.

Ko se danes v Torontu čutimo počaščene, da imamo zbor »Kočna« in predstavnike Družbe sv. Mohorja v naši sredini, jim izrekamo dobrodošlico z željo, da bi se med nami dobro počutili, da bi njihov obisk utrdil naše medsebojne odnose in afirmiral ugled Slovencev v svetu. Koroški Slovenci: Dobrodošli!

Ker je nocojšnji večer naš tradicionalen »Koroški večer«, mi dovolite, da kot vsako leto, tudi letos spregovorimo par besed, ne samo o namenu, ampak tudi o pomenu tega večera.

Zdi se mi, da pogosto omenjanje krajevnega in pokrajinskega patriotizma lahko zamegli potrebo poudariti dejstvo, da smo vsi, Kranjci in Štajerci, Prekmurci in Primorci ter Korošci, člani ene same družine: SLOVENCII! Delitev na pokrajine, ki so nam jih vsilili tujci in katere začetki gredo nazaj v 10. stoletje, nam je napravila »nedogledno škodo«, trdi zgodovinar Franc Erjavec v knjigi Koroški Slovenci. To zato, ker so si tujci podajali in zamenjavali kose naše zemlje na osnovi teh, od njih započetih pokrajin in tako slabili slovensko skupno moč.

Priznati je treba, da bi slovenska folklorja mnogo izgubila na svoji pestrosti brez tridih Kranjcev, veselih Štajercev, melanholičnih Prekmurcev, trgovsko nadarjenih Primorcev, po srcu mehkih, a trdoživih Korošcev. Kaj bi bile npr. hudomušne slovenske šege in navade brez bistrh Ribničanov, izanskih puntarjev, Višnjegorcev s polžem na verigi, ali prebivalcev neke neimenovane fare, ki baje vsako poletje vlečejo bika v cerkveni zvonik, da bi popasel travo, ki je pod streho zrasla?

Vsa ta cepitev je koristna, v kolikor pritegne v svoje vrste ljudi, ki bi sicer stali ob strani. Toda, ko pride do skupnega, javnega nastopa za ugled ali interese celega naroda, takrat moramo vsi Slovenci strniti svoje vrste in nastopiti kot trdna in odločna enota.

Koroški Slovenci pa pri tem razmišljanju zaslužijo posebno

pozornost. To pa iz dveh razlogov.

Prvič je Koroška zibelka vsega slovenskega naroda. Na Koroškem smo imeli Slovenci svojo prvo samostojno državo Karantanijo. Zato bi moral vsak Slovenec gledati na Koroško kot gleda vsak posameznik na svoj rojstni dom.

Drugič je Koroška tudi zgodovinsko dokazana zibelka moderne evropske demokracije. V svoji prestolici pri Krnskem gradu na Gosposvetskem polju so naši pradedje od 7. do 15. stoletja (nad 700 let!) ustoličevali svoje državne kneze na edinstveno demokratični način »kaksršnega takratna Evropa ni poznala nikjer drugje«, piše dr. Valentin Inzko v knjigi Zgodovina Slovencev. Zato nam mora biti vsem Slovencev ta zemlja sveta zemlja. Koroški Slovenci so pa nje varuhi.

Kako so se koroški Slovenci mogli obdržati pri življenju, kljub prisilnemu raznarodovanju, ko so jih tujci razkosavali, jim svetovni državniki brezvestno začrtavali umetne državne meje, ki so jih odtrgale od ostalega slovenskega telesa? Samo zato, ker so čez 1000 let ostali zvesti slovenskemu narodno-krščanskemu izročilu. Stali so na svojih nogah, čeprav dostikrat osamljeni, vedno ogrožani in danes zdecimirani.

Ko so naši pradedje pred 1200 leti iskali pomoči pri Bavarcih v obrambi proti napadajočim Obrom, so to pomoč morali drago plačati z deljenjem oblasti in s podrejenjem svoje samostojnosti. Takrat so dali potomcem opomin, naj se v bodoče ne zanašajo na nobeno tujo pomoč ali tujo ideologijo, temveč naj ostanejo zvesti samo preizkušeni krščanski slovenski tradiciji.

Danes imamo na svetu številne narode, ki se borijo za svoje osnovne pravice. Eni se pri tem poslužujejo barbarskega nasilstva. Indijski voditelj Mahatma Gandhi je gradil borbo za samostojnost in svobodo svojega naroda na načelu ne-nasilnega odpora. Naši bratje na Koroškem pa so in še gradijo svojo borbo za obstoj

na načelu civilizirane kulturnega odpora. Tej se težko upirajo tisti, ki sami želijo biti v svetu poznani kot kulturni.

Poglejmo nekaj primerov te slovenske kulture na Koroškem:

Prvi in najvažnejši je primer slovenskega bogoslužja, ki poleg pastoralnega poslanstva vrši tudi nadvse važno narodno-obrambno delo, čeprav ga nekateri omalovažujejo;

drugi primer je Družba sv. Mohorja, ki že čez 130 let ohranja slovensko besedo med preprostim ljudstvom v zadnji vasi Roža, Podjune in Zilje;

nadalje številna prosvetna društva z gledališkimi odri in pevskimi zbori;

slovenske ljudske in strokovne šole, ki polagajo otrokom temelje slovenske pisane besede;

Slovenska gimnazija, ki vzgaja elitne dvojezične izobražence;

slovenski dijaški domovi, tako Slomškov kakor novi Modestov, ki so v ponos vsem Slovencev;

slovenska ljudska univerza v domu Sodalitete na Tinjah;

vasica Sveče, ki sveti v mraku in malodušju, kljub suhim letom zadnjega časa, s svojim prosvetnim društvom, pevskimi zbori, z umetniško galerijo, s številnimi izobrazenci in še posebno z zborom »Kočna«, ki se je z velikim idealizmom in osebnimi žrtvami te dni podal na dolgo in drago potovanje po Kanadi in ZDA.

To so primeri nesebičnega garanja za ohranitev slovenskega naroda, ki so nam najboljši dokaz, da naš narod na Koroškem »Umreti noče« in poročstvo, da bo, skupno z ostalim narodom, preživel tudi najnovejše preizkušnje.

Ta njihov idealizem naj nas opominja, da tudi mi priskočimo na pomoč našim bratom in jim dajemo oporo, ko jo potrebujejo. To delo skušajo v Torontu opravljati Koroški večeri.

Slovenci v demokratični Kanadi imamo pravico in celo podporo od državnih oblasti, da v okrilju mnogokulturnosti

(Dalje na str. 7)

**“SLOVENIA
RADIO PROGRAM”**

HEARD COAST TO COAST
3 till 4 on Saturday afternoons E.S.T.
on N.B.N. Cable TV systems.

PAUL M. LAVRISHA
1004 Dillewood Rd.
Cleveland, Ohio 44119

Slovenska ljudska pesem...

(Nadaljevanje s str. 5)

sebej je prikazal pomen novega dijaškega doma sv. Modesta, ki ga je Mohorjeva zgradila, kjer se bodo vzgajali bodoči voditelji koroških Slovencev in nadaljevali boj za manjšinske pravice in ohranjali stara izročila svojih koroških prednikov.

Prav tako je poudaril važnost medsebojnih zvez med koroškimi in zdomskimi Slovenci, ter nujnosti boljšega razumevanja problemov enih in drugih. Ker je prišlo po neposrednem izdaju Polaneposrečenem izdaju Polanske knjige »Križ s križi« — kot mohorjevko — do nesoglasij, je bilo prav in umetno, da so se nekateri predstavniki slovenske skupnosti v Torontu sestali s koroškimi gosti in o teh stvareh razpravljali. Četudi nisem bil navzoč, vem, da je bil razgovor odkrit in da so se izmenjala mnenja, kar naj pomaga do boljšega razumevanja problemov, katere je treba rešiti brez nepotrebne polemike, in v medsebojnem spoštovanju in zaupanju.

Koroški gostje so ob tem svojem obisku tudi spoznali, koliko torontski Slovenci žrtvujejo, da vzdržujejo to kar so zgradili (in še gradijo), poleg pa so pripravljene pomagati koroškimi in primorskimi Slovencem ter raznim cerkvam doma v Sloveniji ter misijonarjem po vsem svetu. Vse to iz trdne narodne zavesti in pristne ljubezni do slovenstva, ki je naše skupno.

V času svojega bivanja med nami so si ogledali zanimivosti mesta Toronta, obiskali Niagarske slapove in znamenito kanadsko božjepotno cerkev v Midlandu ter naš Spominski križ, ki smo ga tam postavili pred 10 leti, ter našli veliko novih prijateljev.

Po sobotnem koncertu v Torontu so naslednji dan nastopili tudi v Hamiltonu s prav takim uspehom, pozneje pa še v Chicagu in Clevelandu.

Skupno s pevci so nas obiskali še ga. Marija Inzko, žena dr. V. Inzka, urednik Mohorjeve g. ing. Franc Kattinig n župnik g. Ivan Olip.

Obisk koroških Slovencev je gotovo utrdil vezi med Koroško in zdomsko Slovenijo, katere je treba samo pozdraviti. V boju za našo skupno ohrani-

tev drug drugega potrebujemo, v tem boju moramo skupno nastopati in zasledovati cilje, ki bodo nam in koroškim rojakom v skupno korist.

Upamo, da so naši koroški gostje odšli nazaj v svojo lepo Koroško z istimi mislimi, željami in istim upanjem.

O. M.

Na Koroškem večeru
19. oktobra govoril
dr. Auguštin Kuk

(Nadaljevanje s str. 6)

razvijamo svojo identiteto. Tudi mi imamo slovensko bogoslužje, slovenske župnijske šole (brez programskih jeder!), slovenska kulturna in gospodarska združenja, pravico do javnega in necenzuriranega izražanja ali razpravljanja o tekočih gospodarskih in družbenopolitičnih vprašanjih. Tako težko razumemo, kako morejo države, sopsodpisnice helsinškega dogovora, Slovincem, katerih ozemlje leži trenutno v štirih državah, eno ali drugo človeških pravic kratiti. Zato smatramo za svojo demokrasko pravico in narodno dolžnost, da take primere, če in ko se pojavijo, pred svetovno javnostjo razkrivamo. Tudi na ta način želimo pomagati koroškimi in ostalim Slovencem pri njihovem kulturnem odporu.

Leta 1981 se je koncerta »Koroška poje« udeležil sam Zvezni predsednik avstrijske republike dr. Rudolf Kirschlaeger. V svojem pozdravu slovenskim združenim zborom je navdušeno vzkliknil: »Naj Koroška vedno poje!«

Temu vzkliku se pridružujemo nocoj tudi mi Kanadski Slovenci, s pristavkom: »Naj Koroška vedno poje — slovensko!«

Novi jugoslovanski
veleposlanik
v Vatikanu

Za novega veleposlanika Jugoslavije v Vatikanu je bil imenovan Štefan Cigoj, ki je po rodu Goričan, doma je namreč v Solkanu, kjer se je rodil leta 1935. Star je torej 50 let. Seveda je član centralnega komiteja Zveze komunistov, nazadnje pa je bil član izvršnega odbora predsedstva repu-

Social Security
čeki za 3.1%
višji

Washington, D.C. — S 1 januarjem 1986 bo okrog 37 milijonov prejemnikov Social Security čekov prejelo povišanje za 3.1%. To je najmanjše povišanje, odkar je

bliške konference SZDL Slovenije, odgovoren za mednarodne odnose ter predsednik komisije za manjšinska in izseljenska vprašanja.

Novi veleposlanik pri Vatikanu je v letih 1973 do 1978 že deloval v Rimu, ko je bil tam politični svetnik na jugoslovanskem veleposlaništvu, od 1972 do 1982 pa je bil generalni konzul SFRJ v Trstu in se ob tem dobro seznanil tudi z našo manjšinsko problematiko.

Po Kat. glasu
31. okt. 1985

Kongres pred 10 letu uredil avtomatično povišanje Social Security vzporedno z zvišanjem inflacije.

Povprečen upokojenec, ki na primer sedaj prejema \$464 na mesec, bo po 1. januarja 1986 prejel \$478 mesečno, tisti z višjimi pokojninami pa seveda nekoliko več. Povišana pa bo tudi najvišja vsota pokojnin za upokojence, ki bodo s 65 let starosti stopili v pokoj in sicer na \$739 na mesec, torej 22 dolarjev več kot je bilo doslej.

Povišanje pokojnin bo stalo Social Security pokojninski sklad 5.8 milijard dolarjev letno.

Avtomatično povišanje pokojnin gre sorazmerno z naraščajočo inflacijo. Letos je bilo najnižje, mnogo nižje od časa, ko je Kongres zaradi stalno naraščajoče inflacije moral ukrepati, da upokojenci prejmejo približno enako vrednost, kar minimalno potrebujejo za življenjski obstanek, četudi so se cene nenehno dvigale.

Istočasno s povišanjem poko-

jnin pa so seveda povišani tudi davki za Socialno zavarovanje. Do letos je bila obdavčena najvišja vsota zaslužka \$39.600, prihodnje leto pa bo obdavčen zaslužek do \$42.000. Najvišje Social Security obdavčenje na leto je doslej bilo \$2.791.80, odslej pa bo \$3.003.

Doslej je 8.7 milijonov delavcev oziroma uslužbencev zaslužilo letno \$39.600, ki so vplačevali najvišji davek za Social Security. Prihodnje leto pa jih bo samo 7.3 milijonov, ki bodo zaslužili \$42.000 ali več na leto.

Za samostojne zaposlene bo davek na plačilnem čeku s 1. januarjem 1986 povišan od 11.8% na 12.3%, to pomeni najvišji davek bo dosegel \$5.166 v letu 1986, povišanje za \$493.20.

Triodstotna inflacija je minimalna, ki avtomatično sproži povišanje Social Security pokojnin. Če bo kdaj inflacija nižja kot 3%, ne bo nikakršnega povišanja Social Security pokojnin.

Pan Am- om u Jugoslaviju.

Beograd—
5 Puta tjedno—
305 Dolara u
jednom pravcu

Dubrovnik—
5 Puta tjedno—
315 Dolara u
jednom pravcu

Zagreb—
Svaki dan—
305 Dolara u
jednom pravcu

Zgornje cene veljajo le pri nakupu povratne vozovnice.

Jedina Americka avionska kompanija koja leti za Jugoslaviju omogucuje vam da jos lakse posjetite rodbinu i prijatelje u vasoj domovini. Pan Am je ponosan da je jedina Americka kompanija koja leti za Jugoslaviju. Znamo koliko vam puno znace posjete starom zavicaju, s iskustvom od 57 godina letenja po cijelom svijetu, Pan Am ce vas uspješnije od drugih povesti na vase veliko putovanje.

Samo Pan Am koristi isklucivo boeinge 747 na letovima preko Atlantika.

Uzivat cete u udobnosti velikog, prostranog Pan Am-ovog boeing-a 747. Samo jedna karta, jedno cekiranje i jedna predaja prtljage za cijelo putovanje.

Dakle, ako planirate posjetiti vase drage rodjake i prijatelje ili ako zelite otputovati na odmor koji ste uvijek zeljeli—odlucite se za Pan Am.

Za rezervacije i informacije nazovite vaseg Putnickog Agentu ili Pan Am.

Pan Am. Nedostižno iskustvo.

Nakup se zahteva 21 dni vnaprej. Voznina in vozni red se lahko spremenita brez predhodnega Obvestila. Konectedenske doplačilne in odpovedne globe veljajo.

Za zanesljivost in stvarnost cen pri "kupovanju" ali prodaji Vašega rabljenega avtomobila se Vam priporoča slovenski rojak

Frank Tominc lastnik

CITY MOTORS

5413 St. Clair Ave.

tel. 881-2388

ANDREJ KOBAL

SVETOVNI POPOTNIK PRIPOVEDUJE

(nadaljevanje)

Ohrano in žandarmerijo so seveda upravljali Rusi, ki niso bili demokratični izvrševalci zakonov. Taki upravitelji niso bili posebno obzirni glede človeških pravic, toda nasilstva in ubijanja, kot se je dogajalo dolga desetletja pod komunizmom, carski sistem ni poznal; uvedli so ga revolucionarji pred vojno, izpopolnili in ga tisočkrat pomnožili komunisti s svojim režimom.

Posebno glede Ohrane je pravilno reči, da po zakonu in delih ni služila carizmu z drugim kot z obveščanjem in poročanjem o preteči nevarnosti s strani revolucionarjev. Do vojne, to je, predno je prenehala poslovati v smereh, za katere jo je vlada ustanovila, je bila tudi precej uspešna. Njeno delovanje je zatrla revolucija leta 1905 in, kdo ve, mo-

goče bi bilo zatrla tudi revolucijo leta 1917, če bi bila Ohrana obstajala kot v predvojnih letih.

Dodati moram nekaj besed glede najbolj važne zapovedi, po kateri se je Ohrana morala ravnati, katere se mora držati vsaka obveščevalna služba. Načelo pri takih ustanovah je, iskati, dognati in beležiti resnico. Obveščevalno službo ustanovi vlada, da bi se dognala resnica o nasprotniku, ki ogroža obstoj vlade.

Agenti in njih upravitelji so morali poročati resnico, kaj se je kje zgodilo in kdo je bil za dogodek odgovoren, pa če je bilo voditeljem službe v Parizu in Petrogradu všeč ali ne. Služba dogodkov ni tolmačila, le verno je poročala o revolucionarnem razvoju, voditeljih in namenih.

Vmeševala se je pogosto v revolucionarne skupine, postavljala mednje špijone, da bi izvedeli o naklepih za uboje in drugih načrtih nasilja, zato da bi se dejanja pravočasno onemogočila in bi zarotnike aretirala policija. Carska Ohrana ni aretirala in zapirala; to je bilo delo žandarmerije; tudi ni izvrševala nasilij.

Arhiv Ohrane zato služi kot neizpodbiten dokaz, da zgodovina o carskem režimu, kakršno tolmači Moskva in jo za njo ponavljajo nepoučeni zahodni pisci, sloni več na lažeh kot na resnici. Ti zgodovinarji ne beležijo tisočeri ubojstev in ropov, katere so izvršili revolucionarji zato, da bi povzročili zmedo med narodom in se v kaosu polastili oblasti.

O tisočeri ubojstvih, ugrabljenjih, ropih v bankah in drugih nečlovečnosti revolucionarjev pred vojno zgodovinarji molče, obenem pa skoro brez izjeme obtožujejo Ohrano, da je ona povzročala uboje in da je bil za vse odgovoren le carski režim.

Iz spominov na odkritja v arhivu bi lahko navedel celo vrsto neverjetnih laži, ki so se vrinile v zgodovino o ruski revoluciji. Računi za plačevanje osebja in tajnih agentov beležijo izdatke za vse.

Po teh zapiskih Ohrana v vsej dobi obstanka ni mogla šteti več kot 2.700 plačanih uslužbencev. Resen zgodovinar pa je na primer zapisal, da je Stalina po povratku iz Sibiri v Petrograd zasledovalo deset tisoč agentov Ohrane. Zgodovinar je vzel za golo resnico, kar so napisali življenjepisci o Stalinu in njegovi slavi.

Laž obstoji tudi v zamolčevanju. Zgodovinarji nič ne povedo, da se je Stalin kot mlad študent v semenišču udinjal žandarmeriji in izdajal sodijake. Skrbno zamolče, da se je udeležil v Tiflisu bančnega ropu, v katerem je bilo ubitih sedem oseb. Prav nič ne omenjajo Maksima Litvinova, ki je kot sovjetski poslanik v poznejših letih oznanjal svetu pravičnost in miroljubnost, v revolucionarnih dneh pa je sodeloval pri atentatih in ropih; nobene besede ne zapišejo o tem, kako ga je nemška policija aretirala ter mu odvzela tristo tisoč rubljev v Tiflisu uropanega denarja.

Resnične zgodbe o brutalnosti Lenina in drugih opevanih revolucionarjih se najdejo v arhivu in so gotovo znane tudi v Moskvi, toda zgodovinarji se za to ne brigajo.

Maksim Gorki je slovel in slovi kot svetovni književni velikan in človekoljub. S pisateljskimi dohodki pa je finansiral na otoku Capri šolo za teroriste in ubijalce. Tudi to sem odkril v dokumentih arhiva, ki predstavijo odličnike v čisto drugačni luči, kot so znani današnjim zgodovinarjem.

Načela tajnosti v obveščevalni službi so Ohrani narekovala molk o takih zadevah. Imela je svoje agente med najvišjimi revolucionarji, ki so stalno poročali, kaj se je uga-

njalo. Dva Leninova prijatelja, zaupna odbornika v stranki, ki sta bila redno prisotna pri revolucionarnih kongresih in drugih tajnih sestankih, sta bila priznana kot zanesljiva poročevalca Ohrane.

Znano je, da revolucionarno gibanje ni bilo nikdar številno, ne glede na to, kako so ga zgodovinarji povečali in kako ga je Moskva predstavila kot splošno gibanje naroda. Ljudje se niso navduševali za revolucijo in teror.

Ohrana je na podlagi podatkov orožniških postaj po vsej Rusiji sestavila kartoteko z opisom vsakega revolucionarja. Vsega je bilo leta 1917 zabeleženih 37.000 mož in žena, ki so pripadali različnim upornim strankam ali so bili označeni zaradi političnih ali nasilnih dejanj proti vladi. Lenina stranka je bila po teh zapiskih najmanjša. Večino so tvorili socialni revolucionarji in anarhisti.

Pozanimal sem se pri pregledu kartoteke, da bi številčno dognal, odkod so pravzaprav izhajali ruski revolucionarji. Popoln seznam je po priimkih in opisih dokazal, da so ne samo jedro, temveč ogromno večino revolucionarjev, to je 74 odstotkov, tvorili ruski židje, 14 odstotkov Poljaki, drugo pa Armenci, Balti in skoro najmanjši odstotek Rusi sami. Tudi to sem smatral za značilno, čeprav bi kaj takega zgodovinarji ne omenjali. Vprašanje je tudi, kdo piše zgodovino.

Veliko bi mogel razpravljati o arhivu Ohrane, katerega sem z vnašo preučil. O njega bogati vsebini sem napisal dva dolga rokopisa, večinoma po dovršenem delu pri Hooverjevem Zavodu in precejšen del je tudi izšel v tisku, a ne pod mojim pravim imenom. Vseskozi sem to nalogo opravljal z radostjo in s prepričanjem, da služi zelo potrebnemu razode-

**Rojaki! Priporočajte
Ameriško Domovino
prijateljem in znancem!**

— NAROČILNICA —

Želim postati naročnik časopisa »Ameriška Domovina«

Združene države:

_____ Za eno leto — \$33.00.
_____ Za pol leta — \$18.00.
_____ Za tri mesece — 15.00.

Kanada:

_____ Za eno leto — \$42.00.
_____ Za pol leta — \$27.00.
_____ Za tri mesece — \$17.00.

Petkova izdaja:

_____ \$18.00 na leto v ZDA.
_____ \$22.00 na leto v Kanadi.

Dežele izven ZDA in Kanade:

_____ \$45 (leto) _____ \$25 za petkovo (leto)

IME _____

NASLOV _____

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO!

vanju resnice. Ravnatelj dr. Campbell je pri slovesu od Stanford univerze napisal pohvalno pismo.

Enako mnenje so moji sodelavci navdušeno izražali prav do izpolnitve zadanjih nalog. Po končani preiskavi in organizaciji arhiva sem se jim zahvalil in vsem zagotovil nadaljnjo zaposlitev. Ravnatelj zavoda dr. Campbell pa mi je pri slovesu pismeno izrazil pohvalo in zahvalo za dovršeno nelahko nalogo. Z njim sem ostal v pismenem stiku do današnjega dne.

Povratek na vzhod: študije za vlado

Petletno dobo (1964-1969) poslovanja za vlado opišem le na kratko. Za stolno mesto je to bila doba nemirov, ki moje delovanje, sličnega onemu za Hooverjev zavod v Kaliforniji, niso motili. A predvsem nekaj odstavkov o žalostnih dogodkih v času, ko sem končaval slednje delo in se vračal v Washington.

Pomlad leta 1964 mi je prinesla niz žalostnih dni. Nečak Valentin mi je telefoniral s Floride o smrti brata Valentina. Poklical je ravno, ko sem se vrnil s pogreba srbskega učenjaka in dobrega sosa, katerega smo pokopali na pravoslavnem pokopališču v San Franciscu.

Poletel sem s prvim letalom v tri tisoč mil oddaljeni Bradenton na Floridi. Na pogreb sta prileteli sestri, Terezija iz Montane in Marija iz Illinoisa, ter drugi sorodniki. Udeležba ameriških sosedov je bila številna; brata Valentina so mnogi cenili in spoštovali kot podjetnega in prijaznega človeka. Slovencev pa je prišlo malo, kajti v zahodnem delu države Floride jih tedaj ni bilo mnogo naseljenih.

Mogoče je prav, da jih ni bilo več, kajti usoda je nanesla, da so v teku nekaj mesecev vsi navzoči slovenski prijatelji umrli. Prva je podlegla Valentinova vdova, za njo premožna Idričanka, katere dom je stal le nekaj blokov od Valentinovega posestva.

Vesele božične praznike
in srečno novo leto!

Vaše ime

Vaš naslov

Vesele božične praznike
in srečno novo leto!

Vaše ime

Vaš naslov

Vesele božične praznike
in srečno novo leto

Vaše ime

Vaš naslov

American Home Publ. Co.,
6117 St. Clair Ave.,
Cleveland, OH 44103

Dear Sirs:

Enclosed is my check for _____ for a \$30.00 ad; \$20.00 ad; \$10.00 Christmas ad to appear in the Ameriška Domovina.

My name _____

My address _____

City and State _____